

Lectura de textos filosòfics

2014/2015

Codi: 100293

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500246 Filosofia	FB	1	2

Professor de contacte

Nom: Nuria Estrach Mira

Correu electrònic: Nuria.Estrach@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Aquesta assignatura no té prerequisits específics, només cal saber llegir i escriure.

Objectius

L'objectiu de "Lectura de textos filosòfics" és que l'alumne pugui:

- Copsar l'especificitat d'una lectura filosòfica.
- Adquirir l'habilitat d'anàlisi pròpia dels conceptes.
- Desenvolupar el pensament crític actual de les idees que li acompanyen.

Es tracta de proporcionar a l'alumne de primer curs una formació doble: d'una banda familiaritzar-lo amb la lectura dels diversos estils que engloben els textos filosòfics,

amb l'objectiu que reconegui els grans temes filosòfics, les diferents metodologies i els seus conceptes claus. I, d'altra banda, analitzar críticament la transcendència d'un període de ruptura clau en la història del pensament filosòfic occidental, les conseqüències de la qual arriben fins als nostres dies.

L'objectiu últim, doncs, és proporcionar a l'alumne eines que li permetin un pensament autònom que obri portes al desenvolupament de noves perspectives crítiques de l'actualitat filosòfica. I fer-ho a través de la lectura, anàlisi i reflexió crítica del textos clàssics de la filosofia.

Competències

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda daquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Reconèixer i interpretar temes i problemes de la filosofia en les seves diverses disciplines.
- Utilitzar un pensament crític i independent a partir dels temes, els debats i els problemes que planteja la filosofia tant històricament com conceptualment.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar el rigor filosòfic en un text escrit seguint els estàndards internacionals de qualitat.
2. Argumentar sobre diversos temes i problemes filosòfics a propòsit d'obres diferents i avaluar els resultats
3. Assenyalar i resumir el contingut filosòfic comú a diverses manifestacions de diferents àmbits de la cultura.
4. Comunicar oralment i per escrit, amb correcció, precisió i claredat, els coneixements filosòfics adquirits
5. Demostrar una posició pròpia davant d'un problema o una controvèrsia de rellevància filosòfica, o en un treball de recerca filosòfica.
6. Distingir els temes de rellevància filosòfica en els debats actuals
7. Distingir i contrastar textos representatius dels principals gèneres de la literatura filosòfica.
8. Establir relacions entre ciència, filosofia, art, religió, política, etc.
9. Exposar els conceptes propis de la història de la filosofia
10. Expressar, tant oralment com per escrit, els temes i els problemes bàsics de la tradició filosòfica.
11. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuals en els textos formals i científics
12. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
13. Llegir comprensivament textos filosòfics bàsics.
14. Organitzar el temps i els propis recursos per a la feina: dissenyar plans establint prioritats d'objectius, calendaris i compromisos d'actuació.
15. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
16. Reconstruir la posició d'un autor propi de la filosofia de manera clara i precisa
17. Reconèixer i posar en pràctica les habilitats per treballar en equip següents: compromís amb l'equip, hàbit de col·laboració, capacitat per incorporar-se a la resolució de problemes.
18. Reconèixer, amb mirada experta, referents filosòfics del passat i del present i avaluar-ne la rellevància.
19. Redactar correctament un text no normatiu prèviament analitzat
20. Relacionar diversos ordres d'idees incloses en els debats filosòfics actuals.
21. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
22. Resumir els arguments centrals dels textos filosòfics analitzats

Continguts

Lectura de textos filosòfics és una assignatura que submergeix a l'alumne en el saber filosòfic mitjançant la lectura rigorosa dels seus textos: és a dir, l'anàlisi dels conceptes fonamentals i alhora l'anàlisi crítica de les diferents problemàtiques filosòfiques el contingut de les quals s'emmarquen dins de la història de la filosofia, la filosofia política, l'ètica, l'ontologia, la metafísica, el llenguatge, l'epistemologia, l'antropologia filosòfica, la filosofia de la cultura i l'estètica.

Les diferents perspectives de la filosofia permeten aprofundir críticament en l'anàlisi de la pluralitat de textos que llegirem. Discutirem els seus conceptes claus i les seves interaccions, i raonarem les dificultats d'interpretació de l'autor escollit entre els següents:

G.W.F. Hegel, K. Marx, F. Nietzsche, S. Freud, T.W. Adorno, L. Althusser, M. Foucault.

*** A l'inici del curs s'especificaran els textos que llegirem al llarg del curs.

Metodologia

1. Classes teòriques: es tracta de classes magistrals puntuals on la professora presentarà el pensament global de l'autor del text i l'emmarcarà dins de la història del pensament filosòfic. On aprofitarà també per comentar els trets fonamentals del text a llegir.

2. Lectura dels textos: és necessari que l'estudiant faci una primera lectura individual dels textos que es programin per treballar a classe col·lectivament (el dia indicat pel docent), assenyalant les idees que ha entès i les dificultats que ha trobat.

3. Relectura col·lectiva a classe dels fragments més rellevants, o que han presentat alguna dificultat, i discussió dels conceptes claus. La professora guiarà la classe en funció dels continguts i dubtes que surtin de la lectura realitzada pels alumnes.

4. Anàlisi crítica de les idees fonamentals del text global: els alumnes exposaran a l'aula una anàlisi dels textos, activitat que serà valorada, la qual cosa permetrà una discussió col·lectiva tutelada pel professor. Es valorarà la capacitat d'argumentació clara, ordenada i amb una certa dificultat.

5. Debat temàtic crític: es valorarà la capacitat de fonamentació dels propis arguments, així com el respecte a la diversitat d'opinions, és a dir, cal criticar amb respecte però alhora amb reflexions argumentades sòlides.

* al campus virtual es proporcionaran els detalls, materials i dades de les diverses activitats proposades al llarg del curs.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	50	2	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 22
Tipus: Supervisades			
Debat crític	10	0,4	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22
Lectura i anàlisi rigorosa dels conceptes filosòfics fonamentals	15	0,6	3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 18, 20, 21, 22
Taller col·lectiu d'interpretació filosòfica	10	0,4	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22
Tipus: Autònomes			
Aprofundiment en els problemes filosòfics claus	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22
Lectura i anàlisi crítica dels textos	20	0,8	1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 16, 17, 18, 20, 22

Avaluació

Per la naturalesa de l'assignatura, l'avaluació és continuada i pressuposa l'assistència a classe. Es valorarà:

1. La participació en la dinàmica de lectures dels textos (30 %):
 - a) Preparació dels textos de forma individual (fora d'hores lectives) 10 %.
 - b) Treball oral en equip (hores lectives) 10 %.
 - c) Debat: discussió col·lectiva de les idees claus (hores lectives) 10 %.
2. Examen d'un dels fragments analitzats a classe (30 %).
3. Escripura filosòfica d'un assaig sobre un dels temes tractats a classe (40 %):
 - a) Presentació d'una proposta d'assaig (Resum 10 línies). 5 %.
 - b) Assaig (5 pàgines). 35 %.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Debat crític	10%	1,5	0,06	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22
Exposició oral	15 %	0,5	0,02	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22
Participació oral	5%	1	0,04	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22
Proposta assaig	5%	1	0,04	1, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 19
Prova escrita	30%	2	0,08	1, 3, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 22
assaig	35%	19	0,76	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22

Bibliografia

G.W.F. Hegel,

- Fenomenología del espíritu (1806-7), Madrid: Abada, 2010.
- Lecciones sobre la filosofía de la historia universal (1821). Madrid: Alianza, 1980.

K. Marx

- Sobre la cuestión jueva (1843)
- La sagrada familia (1844), Madrid: Akal, 1981.
- Manuscritos económico-filosóficos. (1844)Barcelona: Edicions 62, 1991.
- La ideología alemana (1845), Barcelona: ed 62, 1962.
- Crítica del Programa de Gotha. Madrid: Aguilera, 1970.
- Las luchas de las clases en Francia de 1848 a 1850 (1850) Madrid: Espasa Calpe, 1985.
- El capital, llibre 1. Barcelona: Edicions 62, 1983-1990.

Web: <http://www.marxists.org/espanol/index.htm>

F. Nietzsche

- El naixement de la tragèdia. Martorell: Adesiara, 2011.
- La genealogia de la moral. Barcelona: Edicions 62, 1998.
- Textos escollits d'Humà, massa humà. (Humano, demasiado humano. Madrid: Akal, 2007).
- Així parlà Zaratustra. Barcelona: Quaderns Crema, 2007.
- Més enllà del bé i del mal. Barcelona: Edicions 62, 2000.

Web: <http://www.nietzscheana.com.ar/>

S. Freud

- El malestar en la civilització. Girona: Papers amb Accent, 2008.
- Tótem y tabú. Madrid: Alianza, 1985.

T.W.Adorno

- Dialéctica de la Ilustración (1944). Madrid: Ed.Trota, 1994
- Mínima Moralia (1951). Madrid: Taurus,1987. (aforismos: 43 No amedrentarse;73 Desviación; 81 Grande y pequeño)

Bibliografia sobre els mètodes de lectura de textos filosòfics:

Olivier Abiteboul, Comprendre les textes philosophiques, París, L'Harmattan, 2008

Jacqueline Russ, Les méthodes en philosophie, París, Armand Colin, 2008

Philippe Choulet, Dominique Folscheid, Jean-Jacques Wunenburger, Méthodologie philosophique, París, PUF, 2003

Clare Saunders, David Mossley, George McDonald Ross, Daniele Lamb, Doing Philosophy. A Practical Guide for Philosophers, Continuum, 2008

Samuel Guttenplan, Jenifer Hornsby, Christopher Janaway, Reading Philosophy. Selected Texts with a Method for Begginers, Wiley Blackwell, 2002